

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. III. Eadem veritas ratione suadetur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

ad primum essentiale, & damnationem eternam. Que doctrina verificari non potest, si Christus Angelis meruit primum essentiale: si enim antiqui Patres, licet ante incarnationem iustificati, eo ipso tamen quod ex meritis Christi iustitiam suam habuerunt, subsunt iudicio Christi humano in fine mundi futuro; quare ad Christum ut hominem non pertinebit iudicare Angelos in extremo iudicio de merito essentiali, & premio illi correspondente, si tale primum ex meritis & gratia Christi consecuti sunt?

§. III.

Eadem veritas ratione funditur.

74 Plures adduci solent rationes in ejusdem veritatis confirmationem. Prima & præcipua sumitur ex principiis supra disp. 3. art. 1. statutis, agendo de motivo incarnationis, potestque sic breviter proponi. Decretum de conferenda gratia & gloria ex meritis Christi, dependet ex prævisione peccati Adami; saltem in genere causa materialis & occasionalis. Sed decretum de conferenda gratia & gloria essentiali Angelis, non dependet ex prævisione peccati Adami: Ergo decretum illud non innuitur præscientiæ meritorum Christi, nec ab illa dependet, subindeque gratia & gloria essentialis Angelis collata, non est ex meritis Christi, sed ex mera & gratuita liberalitate Dei. Major probatur: Christus & ejus incarnatio decreta fuerunt dependenter à prævisione peccati Adami, ita ut illo non peccante Filius Dei non venisset, ut loco citato fuit cum S. Doctore ostendimus. Ergo gratia & gloria ex meritis Christi conferenda, non potest etiam non dependere à prævisione peccati. Minor autem, in qua est difficultas, probatur primo. Cum Adamus ex suggestionem mali Angeli jam damni nati, lapsus fuerit, deus priusquam statueret permittere peccatum primi parentis nostri, ac proinde priusquam illud præsciret, debuit habere voluntatem permitendi lapsum primi Angeli, subindeque & voluntatem efficacem conservandi bonos Angelos in gratia, eosque consequenter remunerandi gloria essentiali, aliàs reprobatio malorum Angelorum esset prior prædestinatione bonorum, quod tamen omnes negant: Ergo similiter, imò à fortiori, priusquam Deus decerneret permittere peccatum Adami, illudque præsciret, voluit conferre Angelis gratiam & gloriam essentialem.

Secundo probatur eadem Minor principalis: Gratia quæ est dependens ex prævisione peccati, est gratia sanans & redimens; ut de se patet: Sed gratia collata Angelis non est hujusmodi, ut enim dicitur Matth. 9. *Non est opus valentibus medicis, sed his qui male habent*: Ergo gratia collata Angelis non est dependens ex prævisione peccati Adami, nec per consequens ex meritis Christi venturi, sed ex mera liberalitate Dei.

75 Secunda ratio: Omne meritum Christi pro his quos sanctificavit, ita fuit passione & morte sua consummatum, ut nemo per Christum sanctificatus sit, nisi pro eo Christus passus & mortuus sit, unde quicunque excluditur à sanguine & morte Christi, etiam ab ejus merito & sanctificatione excluditur: Sed Angeli à sanguine & morte Christi excluduntur: Ergo & ab ejus sanctificatione & merito. Minor est certa, & passim docetur à SS. Patribus: Augustinus enim in En-

A chiridio cap. 61. sic ait: *Proprio F. lla suo non peccavit, sed pro omnibus tradidit illum*: non enim pro Angelis mortuus est Christus. Bernardus sermone in festum quartam hebdomadæ sanctæ: *Passio hominis dicitur, quia alteri dari non potuit: nunquid Angelis? Sed ille non eguit? Nunquid diabolus? Sed ille non resistit? Gregorius lib. vigesimo octavo moralium cap. 6. Incarnationis mysterium & ipsi Angeli elati mirantur, qui eodem mysterio redempti non sunt. Id enim evidenter convincitur ex illa consequentia quæ facit Apostolus secundo ad Corinthios quatuordecimo: *Vnus pro omnibus mortuus est*: ergo omnes mortui sunt, scilicet per peccatum: Sed Angeli boni & electi, nunquam fuerunt mortui per peccatum: Ergo nullo modo potest dici quod pro illis Christus mortuus sit.*

Major autem in qua est difficultas probatur ex illo Apostoli ad Hebræos decimo. *Unus pro omnibus consummavit in sempiternum sanctificationem*. Quibus verbis aperte declarat, quod quicunque sanctificati sunt, illa una oblatione qua Christus ara crucis seipsum in satisfactionem pro peccatis obtulit, gratiam & sanctificationem obtinuerunt, subindeque quod omne Christi meritum pro his quos sanctificavit, passione & morte sua consummatum fuit. Ratio etiam id innuit, nam convenientissimum est, ut omne Christi meritum pro his quos sanctificavit, in perfecta oblatione ejus opere completum & consummatum sit. Sed Christi passio & mors fuit opus Christi perfectissimum, & præstantissimum, quia in eo completum est totum pondus charitatis ipsius, juxta illud Apostoli ad Romanos 5. *Commendat enim charitatem suam Deus in nobis, quia cum peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est*. Quæ verba interpretans Divus Thomas, subdit: *In hoc quod dicitur commendat, immensitatem quandam divinæ charitatis designat*: Ergo omne Christi meritum pro his quos sanctificavit, passione & morte sua consummatum est.

Confirmatur: In his quæ Christus pro seipso meruit, consummavit meritum suum per passionem & mortem, juxta illud Lucæ 24. *Nunc oportuit pati Christum, & ita intrare in gloriam suam*. Et ad Philippenses secundo. *Factus obediens, qui ad mortem, mortem autem crucis, propter quod & Deus exaltavit illum*. Ergo à fortiori omne Christi meritum pro his quos sanctificavit, passione & morte sua consummatum est. Unde commentum ac temerarium videtur quod ait Suarez, nempe Christi merita pro hominibus, non nisi per mortem & passionem suam consummata fuisse, pro Angelis vero ante mortem & sanguinis effusionem, subindeque actibus passionem antecedentibus, gratiam & beatitudinem ipsis promississe: cum enim hoc ex mera Dei voluntate dependeat, judicare de illo absque revelatione Ecclesiæ, aut urgentissima ratione, temeritate non vacat; præsertim cum Apostolus offerat, *Christum unâ oblatione* (id est morte & passione sua) consummasse in semetipsum sancti fieri.

76 Tertia ratio: Nullus iustificatus per meritum Christi, est glorificatus ante merita Christi per passionem consummata: Sed Angeli sunt glorificati ante merita Christi per passionem consummata: Ergo per merita Christi iustificati non sunt. Minor est certa de fide, & patet ex illo Matth. 18. *Angeli eorum semper vident faciem Patris mei*. Major vero probatur exemplo Patrum antiquorum qui incarnationem præcesserunt: ideo enim illi non sunt glorificati ante passionem Christi, quia

quia eorum gratia, erat gratia derivata à Christo, & ideo non debebat prius consummari in membris, quam in capite à quo derivabatur.

Respondet Suarez, negando paritatem, & assignando rationem discriminis, ex eo quod ut homines introducerentur in gloriam, debebat expectari perfecta satisfactio pro peccatis hominum, quæ non fuit Deo exhibita, nisi in passionem & morte Christi: hoc autem non habet locum in Angelis, cum enim non peccassent, non indigebant satisfactione Christi, ut introducerentur in gloriam.

Sed contra: Juxta hunc Authorem, tam dependens erat gloria Angelorum à meritis Christi, quam gloria hominum à satisfactioe Christi: Sed propter dependentiam gloriæ hominum à perfecta Christi satisfactioe, per mortem consummata, non poterant homines intrare in gloriam, nisi post exhibitam talem satisfactioem: Ergo similiter ob dependentiam gloriæ Angelorum à meritis Christi consummatis, non poterant Angeli introducti in gloriam, ante prædictam consummationem meritorum, vel si sufficerent merita Christi, ut prævisis, ad hoc ut Angeli glorificarentur, sufficiebat enim satisfactio Christi ut prævisis, ad hoc ut homines glorificarentur.

Ex dictis confutata manet sententia Vincentii Aftuicenis & Cipulli: si enim Angeli non habuerunt gratiam & gloriam essentiali ex meritis Christi, ut jam ostendimus, eam non obtinuerunt duplici titulo, ut illi Authores asserunt, sed uno tantum, nimirum gratiæ donationis & poræ liberalitatis.

Addo, quod supposita in Deo antecederet ad decretum incarnationis, voluntate efficaci dandi gratiam & gloriam essentiali Angelis ex mera liberalitate, gratis omnino & inutiliter statuitur in illo, consequenter ad tale decretum, nova alia voluntas dandi eandem gratiam & gloriam Angelis inuita meritorum Christi. Quæro enim cui bono nova ista & secunda voluntas? Non bono ipsorum Angelorum, quandoquidè nihil amplius ex vi illius habent de gratia & gloria essentiali, quam ex vi voluntatis antecederentis prævisionem Christi. Non bono etiam gloriæ ipsius Christi, utpote cum non faciat Angelos ab ipso dependere, nisi pro titulo, sine ulla profus re; siquidem quod Angeli habeant ex merito Christi idem quod haberent, licet non esset tale meritum, titulare solum facit dependentiam ab eo, non verò realem. Unde sicut si homines aliunde quam per Christum fuissent iustificati, gratis pro illis mortuus fuisset Christus, ut habet Apostolus ad Galatas 2, dicens. Si enim per legem iustitia, ergo grati Christus mortuus est, ita similiter, si aliunde Angelis iustitia, quam per Christum, videlicet ut concedunt prædicti Authores ex mera liberalitate, gratis pro illis meruit Christus.

§. IV.

Solvuntur objectiones ex testimoniis Scripturæ & SS. Patrum.

Obijciunt in primis Adversarii quædam Scripturæ testimonia, quibus significari videtur, Christum non solum hominibus, sed etiam Angelis gratiam & gloriam essentiali meruisse: dicitur enim ad Ephes. 1, proposuisse Deum in

Christo instaurare omnia, quæ in cælis sunt, & quæ in terra. Et ad Colossenses primo idem Apostolus allegit Christum, iustificare per sanguinem crucis sue, sive quæ in terra, sive quæ in cælis sunt. Item Joannis 14. Christus dicebat: Nemo venit ad Patrem nisi per me. Denique Apocal. 12. dicitur de Angelis, quod viderunt eum (scilicet Diabolum) per sanguinem agni. Si autem Angelorum victoria adscribenda sit sanguini Christi, sequitur eos ex Christi meritis habuisse perseverantiam, quæ vicerunt draconem, seu diabolum, ac proinde reliqua auxilia gratiæ, & gloriam essentiali.

Confirmatur: Apostolus ad Romanos quinto loquens de gratia Christi ut hominis, eaque essentiali, dicit, quod hæc abundavit in plures, quàm delictum unius Adam: Sed non in plures homines, peccatum enim Adæ omnes homines infecit: Ergo in homines simul & in Angelos, ubinamque Angelis meruit Christus gratiam & gloriam essentiali.

Confirmatur amplius: Ad Hebræos 2, dicitur quod decebat eum propter quem omnia, & per quem omnia qui multos filios in gloriam aduxerat, autorem salutis eorum per passionem consummari. Ubi Apostolus loquitur de Christo, supponitque ipsum ante suam passionem multos in gloriam adduxisse, qui quidem esse debuerunt Angeli, quia prius quam Christus pateretur, nullus hominum intravit cælum: Ergo supponit Christum gloriam essentiali Angelis meruisse.

Ad objectionem respondeo illum locum Epistolæ ad Ephesios sic intelligi & exponi à Divo Thoma ibidem lect. 3. Per Christum instaurari omnia quæ in cælis sunt, id est Angelos, non quod pro Angelis mortuus sit Christus, sed quia in redimendo hominem re-integratur ruina Angelorum: Psal. 139 implent ruinas. Similiter ad alium locum Epistolæ ad Colossenses, respondet idem sanctus Doctor ibidem lectione 5. verba illa esse intelligenda de concordia inter Deum & homines, quam Christus Dominus per mortem suam operatus est. Etenim inter Deum & hominem causa discordiæ fuit peccatum, & inter Judæos & Gentiles lex; quia ergo Christus per crucem destruxit peccatum, & implevit legem, causam tenovit discordiæ, & hoc modo pacificavit sive quæ in cælis, sive quæ in terris sunt, juxta illud ad Ephes. 2. Ipse enim est pax nostra qui fecit utraque unum.

Ad locum ex Joan. 14. respondetur ex eodem Angelico præceptore ibidem lect. 2. sensum horum verborum esse, neminem posse venire ad notitiam Patris, nisi per Verbum suum, quod est filius; cum hoc tamen discrimine, quod homines non veniunt ad notitiam Patris, nisi per Verbum carne velatum, Angeli vero cognoscunt Patrem per Filium, seu Verbum, ut est Deus, & in natura divina subsistit; eaq; notitia beatificatur, & veluti nutriuntur & saginantur, ut bellissime declarat Augustinus concione 1. in Plal. 33. his verbis: In principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Ecce cibum sempiternum, sed manducant Angeli, manducant superne virtutes, manducant cælestes spiritus, & manducant & saginantur. Quis autem homo possit ad illum cibum? unde eor tam idoneum illi cibo? Oportebat ergo ut mensa illa lætæsceret, & ad parvulos perveniret. Cibum in lac non convertitur, nisi per carnem transiciatur, nam mater hoc facit. Quod manducat mater, hoc manducat infans sed quia minus idoneus est infans qui pane vescatur, ideo ipsum panem mater incarnat, & per humiditatem mammillæ & lactis succum, de ipso pane pascit